

RANIM OPISMENJAVANJEM POBJEĆI IZ RALJA NOVCA

Svi dionici provođenja Akcijskog plana za unaprjeđenje financijske pismenosti u Hrvatskoj slažu se da financijsko obrazovanje treba provoditi u svim dobnim skupinama, a posebno s djecom i mladeži jer dosadašnja istraživanja pokazuju da su te dobne skupine najmanje financijski pismene

NAPISALA
Nina Redkolis Kalin, prof.
učiteljica matematike
I. OŠ Dugave, Zagreb

Nakon početne kampanje i zamaha donošenjem Nacionalnog strateškog okvira i Akcijskog plana provođenja financijske pismenosti potrošača početni entuzijazam je opao, a posebno u osnovnoškolskom obrazovanju i aktivnost financijskog obrazovanja osnovnoškolaca uglavnom ovisi o zauzimanju pojedinih učitelja.

U sadašnjem osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju ne postoji obvezni ili izborni predmet za stjecanje kompetencija iz financija. U pojedinim osnovnim školama održava se financijsko obrazovanje učenika u sastavu područja iz matematike i povezivanjem s međupredmetnim temama „Osobni i socijalni razvoj” i „Poduzetništvo”, a manji broj škola održava izvannastavnu aktivnost usmjerenu na financijsku pismenost.

ŠVE VEĆA POTREBA MODERNOGA DRUŠTVA

Financijska je pismenost sve veća potreba modernoga društva i svi dionici obrazovnih politika trebaju prepoznati važnost financijskog opismenjavanja i potrebu uvođenja financijskoga obrazovanja u sustav školstva. Stjecanje kompetencija iz financijske pismenosti od najranije dobi ključno je za odgovorno upravljanje osobnim financijama u svakodnevnom životu.

Važnost financijskog opismenjavanja učenika prepoznata je u I. OŠ Dugave u Zagrebu gdje se financijsko obrazovanje učenika viših razreda škole provodi u sastavu izvannastavne aktivnosti pod nazivom „Klub financijske pismenosti”. Izvannastavna aktivnost u klubu održava se osobnim predavanjem učiteljice matematike Nine Redkolis Kalin, ujedno i voditeljice kluba, edukacijama učenika u suradnji s financijskim institucijama (HNB, HUB, HAHFA, banke), posjetima učenika financijskim institucijama i poduzetnicima. Cilj je ove izvannastavne aktivnosti da se učenici od najranije dobi upoznaju s osnovnim pojmovima iz financija i odgovornom odnosu prema novcu (razlikovanje potreba od želja, trošenje džeparca, štednja, krediti, kamate, vrste bankovnih računa i kartica, virtualni novac i dr.) na zanimljiv način prilagođen dobi učenika. Programom financijske pismenosti želi se kod



PROGRAMOM FINANCIJSKE PISMENOSTI ŽELI SE U UČENIKA OD NAJRANIJE DOBI RAZVIJATI SVIJEST O RIZICIMA I MOGUĆNOSTIMA PRILIKOM DONOŠENJA FINANCIJSKIH ODLUKA I UPRAVLJANJA OSOBNIM FINANCIJAMA U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU

učenika razvijati svijest o rizicima i mogućnostima prilikom donošenja financijskih odluka za sada u pogledu trošenja osobnog proračuna (džeparca) i pripremiti ih se za donošenje važnih financijskih odluka u budućem životu. Osim samog stjecanja osnova kompetencija iz financija cilj je kluba i podizanje svijesti o važnosti znanja iz financija odnosno da učenici shvate važnost i potrebu financijskog opismenjavanja od najranije dobi.

Kvaliteta programa financijskoga obrazovanja u I. OŠ Dugave u Zagrebu prepoznata je u ožujku 2021. godine kada je na natječaju na državnoj razini za najbolji obrazovni program u području financijske pismenosti u organizaciji HUB-a program I. OŠ Dugave osvojilo treće mjesto (prva dva mjesta osvojile su srednje škole).

„MOJ EURO”

U svrhu dobivanja potrebnih informacija i prilagodbe učenika novoj valuti s temom „Euro – naš novac” u sastavu rada Kluba financijske pismenosti, u školi su krajem 2022. godine, prije uvođenja eura, održane edukacije koje su proveli djelatnici HNB-a i Ministarstva financija RH. Polaznicima Kluba financijske pismenosti škole predavanje je održao bivši učenik škole dr. sc. Ivan Huljak, glavni savjetnik u HNB-u, koji je učenicima na zanimljiv način približio zamjenu kune za euro i činjenicu da Hrvatska od 1. siječnja 2023. postaje 20. članica europskoga područja.

U tijeku edukacije dotaknuo se i teme kredita s posebnim osvrtom na razlike kredita u eurima i švicarskim francima. Spomenuo je i neke osobe koji su svojim znanjem iz financijske pismenosti i

sposobnošću ulaganja postigle uspjeh u poslovanju. Edukacija je bila prilagođena dobi učenika i predavač se koristio raznim zanimljivim usporedbama kako bi približio temu i razumijevanje teme učenicima. U sastavu edukacije podijelio je učenicima promidžbene materijale i brošuru „Moj euro” s kovanicama s obilježjima država članica europskoga područja koja služi da se kroz igru nauče vrijednosti kovanica eura.

Djelatnice Ministarstva financija za sve učenike osmišljavaju razreda škole održale su edukaciju na temu prelaska s kune na euro. Edukacija je također bila zanimljiva i prilagođena dobi učenika. Djelatnice Ministarstva financija u sastavu edukacije također su podijelile učenicima promotivne materijale na temu uvođenja eura kao valute u Hrvatskoj. Edukacijom su obuhvatile sljedeće teme: Što je Europska unija i eurozona, fiksni tečaj, konverziju kune za euro, razdoblje prikazivanja cijene u kunama i eurima, razdoblje plaćanja u kunama i eurima, izgled novčanica eura i eurokovanica s obilježjima država i zamjenu kuna za euro u bankomatima banaka.

CJELOŽIVOTNO UČENJE

Financijsko je obrazovanje od javnog interesa, a provedba ovisi o sinergiji tijela državne uprave i obrazovnih institucija. Razvoj financijskih tržišta, demografske promjene, globalizacija društva, tehnološke inovacije i široka mogućnost pristupa potrošača mnogim financijskim proizvodima upućuje na prijeku potrebu financijskog obrazovanja kao cjeloživotnoga učenja s kojim treba započeti već u osnovnoškolskom obrazovanju.

Zbog ranije zanemarenosti financijskog obrazovanja i neprilagođenosti nacionalnih obrazovnih politika proces financijskoga obrazovanja građana ne može se provesti preko noći već predstoji dugotrajan i užiurban proces. Na međunarodnoj razini sve se veća važnost pridaje financijskoj pismenosti, a nositelji su OECD, Svjetska banka i Europska komisija EU-a. Njihova su načela da financijska pismenost treba biti dostupna svim životnim dobima i da je proces financijskoga opismenjavanja stalan proces, a programi usmjereni na specifične potrebe pojedinih zemalja. Smatram da financijska pismenost uz zdravstvenu i medijsku pismenost treba dobiti više prostora u nacionalnim i školskim kurikulumima, a očekujem da će ovaj članak potaknuti na iskorak većega broja učitelja u svrhu provođenja financijske pismenosti i potaknuti međusobnu suradnju i razmjenu iskustva između učitelja.